

Finansdepartementet

PB 8008 Dep
0030 OSLO

Oslo, 15.02.2012

Vår ref.
38650/HS16

Deres ref.
10/2389 ReE

Høring – rapport fra arbeidsgruppe om regnskapsføring av ny AFP-ordning i privat sektor

Det vises til høringsnotat datert 16. november 2011 om rapport fra arbeidsgruppe om regnskapsføring av ny AFP-ordning i privat sektor.

Arbeidsgiverforeningen Spekter viser også til vårt brev til Finansdepartementet datert 24. september 2010, jf. vedlegg.

Det er Spekters vurdering at den nye AFP-ordningen for AFP i privat sektor må sees som en ytelsesbasert flerforetaksordning. Imidlertid er ordningen innrettet slik at det ikke foreligger tilstrekkelig informasjon til at pensjonsforpliktelsene kan balanseføres.

Det er flere spesielle forhold knyttet til ordningen. Den enkelte arbeidstaker bygger ikke opp rettigheter i ordningen slik man gjør i tjenstepensjonsordninger. Rettighetene er knyttet til at man, når man tar ut AFP, er ansatt i en tariffbundet virksomhet. Ved fratreden, konkurs eller opphør av tariffavtalen før dette tidspunkt vil den ansatte miste sin rett til AFP.

Arbeidsgruppen har i rapporten gitt en god drøfting av særtrekkene ved denne ordningen og viser at dette er en svært komplisert flerforetaksordning med en rekke kollektive og solidariske elementer. Dette vil i stor grad vanskeliggjøre en korrekt beregning av forpliktelsene for den enkelte bedrift/virksomhet og det må anses svært usikkert om de forpliktelser som eventuelt balanseføres gir et riktig bilde av bedriften/virksomhetens reelle forpliktelser.

Det er Spekters vurdering at denne pensjonsordningen heller ikke etter internasjonale standarder for regnskapsføring skal balanseføres grunnet den store usikkerheten det er å anslå den enkelte bedrift/virksomhets reelle forpliktelser.

Spekter gir tilslutning til arbeidsgruppens anbefaling om gode og relevante noteopplysninger i regnskapene og nødvendigheten av at Fellesordningen gir best mulig anslag på fremtidige premieforpliktelser.

Med vennlig hilsen
Arbeidsgiverforeningen Spekter

Anne-Kari Bratten
visadministrerende direktør

Vedlegg: Spekters brev av 24. september 2010.

Statsråd Sigbjørn Johnsen

Finansdepartementet
PB 8008 Dep
0030 OSLO

Oslo, 24.09.2010

Vår ref.
31693/HS29

Utfordringer knyttet til AFP-ordningen

Spekters AFP-ordning vil som følge av avtalen fra tariffoppgjøret i 2008 bli lukket ved årsskiftet 2010 - 2011 og våre virksomheter vil bli overført til den nye fellesordningen for AFP i privat sektor.

Forhold knyttet til regnskapsføring av pensjonsforpliktelser i den nye AFP-ordningen har først i den senere tid fått fokus. Dette viser seg å være et forhold som vil få store konsekvenser for virksomhetenes regnskapsbalanser og egenkapitalstruktur.

Høsten 2007 ble det nedsatt et partssammensatt utvalg under ledelse av Arbeidsdepartementet som skulle utrede de forskjellige sider ved en ny AFP-ordning som var tilpasset ny alderspensjon. Rapporten fra utvalget danner grunnlaget for forhandlingene om ny AFP-ordning i tariffoppgjøret 2008.

I utvalgsarbeidet ble det ved flere anledninger presisert fra departementet at den nye AFP-ordningen skulle gi om lag samme økonomiske belastning for virksomhetene som de gamle ordningene. Spørsmål i tilknytning til balanseføring av pensjonsforpliktelsen ble overhodet ikke berørt i utvalgsarbeidet. Hvis det gjennomføres et krav om balanseføring av pensjonsforpliktelsene som en ordinær ytelsesordning vil dette raskt medføre en finansiell belastning langt ut over det som arbeidsgiversiden klart oppfattet skulle være forutsetningene i den nye AFP-ordningen.

Norsk regnskapsstiftelse har avgitt uttalelse om prinsippene for regnskapsføring av den nye AFP-ordningen samt prinsippene for behandling av overgangen fra gammel til ny AFP-ordning. Regnskapsstiftelsens vurdering er at den nye AFP-ordningen er en flerforetaks ytelsesordning og at den enkelte virksomhets andel av pensjonsforpliktelsene skal balanseføres. Forutsetningen er imidlertid at det foreligger tilstrekkelig informasjon og grunnlag for allokering av de enkelte komponentene mellom de deltakende virksomhetene i ordningen.

Det er imidlertid et mer grunnleggende spørsmål som Spekter mener skulle vært tatt opp:

Har den nye AFP-ordningen så vidt mange særpreg at den krever en helt annen regnskapsmessig behandling enn vanlige ytelsesbaserte tjenestepensjonsordninger?

Spekters vurdering er at det er en rekke forhold som støtter opp om en slik vurdering:

- Både gjennom forarbeidet og forhandlingene om ordningen har det vært et nært samarbeid mellom partene i arbeidslivet og myndighetene, og det har vært klart uttrykt fra myndighetene at den nye AFP-ordningen er en integrert del av pensjonsreformen. Det er i denne forbindelse uttrykt at AFP-ordningen, sammen med folketrygden, skal bidra til sikring av framtidige pensjoner for store grupper arbeidstakere.
- Ordningen er basert på et tre-parts samarbeid hvor myndighetene deltar med en vesentlig del av finansieringen.
- I forhandlingene i 2008 ble det avklart at myndighetene ikke ville kreve en full fondering av pensjonsforpliktelsene. Det ble akseptert at ordningen ville få et klart preg av "pay-as-you-go" prinsippet, på samme måte som folketrygden.
- I forhold til den enkelte ansatte har ordningen også flere særpreg som gjør at den skiller seg fra ordinære tjenstepensjonsordninger. Det bygges ikke opp rettigheter for den ansatte på samme måte som i tjenstepensjonsordninger. Det er derimot et krav om ansettelse i en AFP-bundet virksomhet på det tidspunkt en ansatt tar ut AFP. Ved fratreden, konkurs eller opphør av tariffavtalen før dette tidspunkt vil den ansatte miste sin rett til AFP.

Dette er forhold som klart skiller AFP-ordningen fra ordinære ytelsesbaserte tjenstepensjonsordninger.

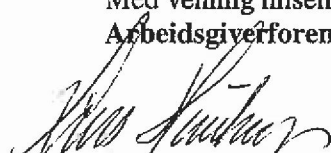
Sett i forhold til pensjonssystemene i andre land det er naturlig å sammenligne seg med, avviker vår AFP-ordning fra det som normalt finnes av ordninger. Dette gjelder både med hensyn til avtaleform, finansiering og den nære tilknytningen til det offentlige pensjonssystemet. I de fleste andre land finnes det ikke tilsvarende ordninger. I de tilfelle det er etablert tidligpensjonsordninger er dette innskuddsordninger som ikke krever balanseføring. Hvis kravet om balanseføring av pensjonsforpliktelsen opprettholdes vil dette medføre at norske virksomheter vil få en belastning på egenkapitalen som vil være et særnorsk fenomen.

Det er Spekters vurdering at disse forholdene bør gi grunnlag for at den nye fellesordningen for AFP i privat sektor unntas fra kravet om balanseføring av pensjonsforpliktelsene.

For våre medlemsvirksomheter er det av stor betydning at det blir en snarlig avklaring på de forhold som her er tatt opp.

Vi er kjent med at også andre arbeidsgiverforeninger har tatt opp denne saken.

Med vennlig hilsen
Arbeidsgiverforeningen Spekter

Lars Haukaas
Adm. direktør